

١٧٣٩

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده داروسازی

پایان نامہ:

برای دریافت درجه دکترا

موضع:

شیوع انگلهاي روده اي در شهرستان علي آبادکتول

پر اہنگاٹی:

استادا، چمندچناب آقا دکترا یسرج موءبدی

نگارش:

سید علی

شماره پایان نامه: ۲۹۷۶

سال تحصیلی: ۱۳۷۱-۷۲

بررسی شیع

اکلصائی روڈہائی

در شهرستان علی آباد کتول

بہگارش : حسین یوسفی

استاد رامنما : جناب سرکار دکتر زیریح موبادر

***** فهرست :

فصل اول

- طبقه بندی و مرفولوژی انگل‌های روده‌ای ****
طبقه بندی اپیدمیولوژیک کرم‌های روده‌ای
مرفولوژی کرم‌های روده‌ای
مرفولوژی تک یا خنده‌ها

فصل دوم

- فرهنگ و جغرافیای علی‌آباد کتول ****
مسائل زمین‌شناسی
رطوبت و بارندگی
بادهای مسلط
ارتفاعات
حوزه‌های آبگیر و رودخانه‌ها
جنگل‌ها
کشاورزی
جمعیت
گویش
وضعیت فرهنگی، تحریمی
ترکیب شغلی
صنایع
اوپاع بهداشتی

فصل سوم

- هدف و اهمیت تحقیق
روش تحقیق و تکنیک آزمایش
روش کار
روش تجزیه و تحلیل اطلاعات خام اولیه
نتایج کلی میزان آلودگی ها و جداول و گرافها

فصل چهارم : درمان

- درمان با پرازی کوانتل
اثرات مضر
جذوب و سرنوشت
کابردها و تجویز

تقدیم به:

استاد عزیز وارجمندم ، معلم علم و اخلاق ، جناب آقای دکتر ایرج موبدي

که در محضرشان بهره‌ها برده‌ام و همراه از هر گونه مساعدتی به اینجانب

دربیخ نورزیده‌اند .

تقدیم به :

هیئت محترم قضایات :

۱-جناب آقای دکتر فرج اله فر هی استاد مشاور

۲-جناب آقای دکتر محمد رضا نیاکان استاد مشاور

تقدیم به :

پدرو مادر گرامیم، بپاس فداکاریها و زحمات بیدریغشان که در طول

زندگی برایم متحمل شده‌اند.

تقدیم به :

برادران و خواهر، عزیز و مهربانیم

تقدیم به :

مریم عزیز و مهربانم که پیوندش آرامش خاطرم را برای بپایان رساندن این راه

فراهرم ساخت .

تقدیم به :

دستان فداکار دوران تحصیلیم

تقدیم به همکاران گرامی اداره کل فوق برنامه دانشگاه علوم پزشکی تهران :

آقای رمضان کبریائیزاده ، خانم نیلوفر هماونی د.

مقدمه :

انسان از بدو پیدایش و در تمامی طول تاریخ عمرش همواره مشکلی بزرگ با عوامل طبیعی

یا به بیان بهتر بلایای طبیعی داشته است و قسمت بزرگی از این مشکلات و تهدیدات از جانب

موجودات دیگر بوده است از جمله دسته‌ای که بسیار کوچکتر که امروزه انگل به آنها اطلاق می‌شود.

بطور کلی انگل شامل ارگانیسم‌هایی است که در داخل یا خارج بدن موجود دیگری زندگی می‌کند

و احتیاجات زیستی خود را از او کسب می‌کند.

انگلهای با توجه به انتشار وسیع و از آنجاکه دسته بزرگی از بیماریهای انسان، دام و گیاهان

سبب می‌شوند. و با اشاره به این مهم که یکی از مصیبت‌های بشر بویژه در کشورهای عقب نگه-

داشته شده و باصطلاح جهان سوم، فقر اقتصادی و غذائی است و از آنجاکه انگلهای علاوه بر اثر

بیماری زائی خود که ناشی از تغییرات و اختلالاتی است که در روزهای فیزیولوژیکی و بیوشیمیائی

طبیعی انسان و موجودات میزبان بر جا می‌گذارد با مصرف قسمتی از مواد غذائی قابل جذب و یا

اختلال در جذب آن به ضعف و سستی میزبان خود دامن زده و از کارآئی وی کاسته که این امر در کل

یک جامعه آلوده می‌تواند باعث رکود شود که از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند.

بنا به مطالعات انجام شده در ایران نشان داده شده است که آلودگی به برخی از انگلهای کرمی

در نقاط مختلف بسیار زیاد و قابل توجه می‌باشد و در کشور ما حدود ۳۲ نوع کرم بصورت انگل

انسانی وجود دارد و با توجه به صدمات و زیانهای ناشی از بیماریهای انگلی مبارزه با این موجودات

و از بین بردن آنها یا به بیانی واقعی تر کاهش درصد آلودگی امر ضروری میباشد و لازم است سلسله

اقداماتی بطور سیستماتیک، اصولی و جدی صورت گیرد شناخت مناطق و جمعیتهای آلوده و درصد

افراد مبتلا میتواند اولین قدم در جهت مبارزه با بیماریهای انگلی باشد .

با توجه به این مهم اینجانب برآن شدم که اساس تحقیقم را به بررسی شیوع انگلی

رودهای در شهرستان علیآباد کتول که تاکنون مطالعه‌ای در این زمینه صورت نگرفته است

اختصاص دهم با امید به اینکه نتیجه این تحقیق نقشی هر چند ناچیز در جهت ارتقاء سطح بهداشت

در جامعه مورد بررسی داشته باشد %.

فصل اول :

"طبقه بندي و مرفو-لوزى انگل-سای رودهاي"

طبقه بندی اپیدمیولوژیک کرم‌های روده‌ای

در یکی از تقسیم بندیهای سازمان بهداشت جهانی WHO که بر اساس روش انتقال کرم‌ها میباشد

و در مطالعات اپیدمیولوژیک کاربرد بیشتری دارد انواع کرم‌ها به پنج دسته به شرح ذیل تقسیم شده‌اند:

((Soli - Transmitted helminthes)) ۱

کرم‌های منتقله از راه خاک که در این دسته تخم‌های لارو کرم برای بدست آوردن قدرت آلوده کنندگی

باید مدتی در خاک باقی بماند مثل تخم آسکاریس و لارو کرم‌های قلابدار

((Arthropod --- Transmitted helminthes)) ۲

کرم‌هایی که به وسیله بندپایان منتقل می‌شوند و مرحله آلوده‌کننده در بدن میزبان واسطی که از دسته

بندپایان است ایجاد می‌شود و آلودگی با نیش حشرات و خوردن بندپایان به انسان یا حیوان منتقل

می‌شود، مانند انواع فیلرها و کرم پیوک.

((Snail - Transmitted helminthes)) ۳

در این گروه مرحله آلوده کنندگی در بدن حلزون (میزبان واسطه) می‌شود و مرحله لاروی یا از طریق

پوست و یا از طریق دستگاه گوارش وارد بدن میزبان اصلی شده ایجاد عفونت و یا بیماری مینماید،

مانند شیستوزوماها

((Food and meat Transmitted helminthes))

۴

دسته کرم‌های منتقله بوسیله غذا و گوشت آلوده را شامل می‌شود در این گروه مرحله عفونی کرم در داخل بدن دامها ایجاد می‌گردد و انسان با خوردن گوشت نیم پز دامها مبتلا می‌گردد
مانند تنباهما.

((Contagious or fecal brone helminthes))

۵

کرم‌هایی که در اثر تماس مستقیم سراپت می‌کنند مثل اکسیور همینولپیس نانا

رفولوزی کرم‌های روده‌ای

همینولپیس نانا : جزء کلاس سستودها و در خانواده هیمنولپیدیده قراردارد . این کرم در سال ۱۸۵۱ توسط بیهارزدر روده یک پسر بچه در قاهره پیدا شد .

شکل انگل : این کرم کوچکترین انگل از دسته کرم‌های نواری شکل که انسان را آلوده مینماید میباشد و از این نظر به آن کرم نواری کوتوله می‌گویند طول کرم در حدود ۲۵ تا ۱۰۰ میلی مترو عرض آن حداقل ۱ میلیمتر است . سریا اسکولکس دارای ۴ بادکش و یک رستر میباشد که بر روی آن یک ردیف قلاب به تعداد ۲۵ تا ۳۵ عدد موجود است ، طول قلابها در حدود ۱۴ تا ۱۸ میکرون است

گردن کرم نسبتاً طویل و باریک است ، تعداد بندها در حدود ۲۰۰ عدد است که بندهای اول خیلی کوتاه بوده ولی بتدريج به طول و عرض آنها اضافه می‌شود ولی در بندهای بارور انتهائی نیز عرض بندها از طول بيشتر است معمولاً بندهای بارور آخري قبل از جداشدن از بدن کرم متلاشی می‌شود

و بدین ترتیب دراین نوع انگل تخمه‌ها کاملاً "با مدفع مخلوط می‌شوند".

دستگاه تناسلی ماده: تخمدان از دوقطعه تشکیل یافته که در قسمت پسین بین بیضه‌ها قرار گرفته

است و غده ویتلین در عقب آن واقع گردیده است، زهداً بشكل کیسه‌ای می‌باشد که حاوی ۸۰ تا ۱۸۰ تخم

است، سوراخهای تناسلی جانبی و یک طرفه بوده و غالباً "در طرف چپ بدن قرار دارند" تخمهای این

انگل گردو بیضی شکل بوده و اندازه آنها ۴۰ تا ۵۰ میکرون است هر تخم دارای دو غشاء است این دو

غشاء متحدم‌المرکز نبوده و غشای خارجی بیرنگ و فاصله آن از غشای داخلی زیاد است، در دوقطب

غضای داخلی، دوبرآمدگی کوچک بطرف خارج وجود دارد که از این دوقطب ۴ یا ۸ رشته نازک

خارج شده که در فاصله دو غشاء دیده می‌شود، در وسط تخم جنین شش قلابی قابل رویت است.

سیر تکاملی: بندها در روده متلاشی شده و تخم یا مدفع خارج می‌شود وقتی تخم از راه دهنان

وارد روده شخص گردیده داخل دوازدهه جنین شش قلابی آزاد می‌شود که به داخل پرزهای روده نفوذ

کرده و در آنجا تبدیل به مرحله لاروی سیستی سرکوشید می‌شود، سپس سرکوشید از پرز خارج شده

و دوباره به داخل مجرای روده رفته و به مخاط آن می‌چسبد که در ظرف ۱۵ تا ۳۰ روز تبدیل به کرم

بالغ می‌شود و تخمهای در حدود ۳۰ روز پس از آلوگی در مدفع شخص دیده می‌شود.

هر دو مرحله لاروی و بالغ کرم در یک شخص دیده می‌شود و این کرم نیاز به میزبان واسطه ندارد، به

علاوه در آلوگیهای شدید امکان عفونت خودبخود داخلی موجود است که در این حالت تخمهای خارج